

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1340/2016
31.08.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Миломира Николића, председника већа, Слађане Накић-Момировић и Марине Говедарица, чланова већа, у парници тужиље М.А. из Н.Б., чији је пуномоћник З.Ж., адвокат из Б., против туженог Г.А. из Б., чији је пуномоћник С.О., адвокат из Б., ради развода брака, вршења родитељског права, издржавања и начина одржавања личних односа малолетног детета са родитељем по тужби и по противтужби, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 160/16 од 16.03.2016. године, у седници одржаној 31.08.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 160/16 од 16.03.2016. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П2 1421/2012 од 09.12.2015. године, ставом првим изреке, разведен је брак парничних странака закључен 26.11.2005. године. Ставом другим изреке, дете странака мал. М.А., рођена ... године у Б., поверена је на негу, чување и васпитање мајци – тужиљи која ће самостално вршити родитељско право. Ставом трећим изреке, уређен је начин одржавања личних односа детета са оцем – туженим, тако што ће отац виђати ћерку уторком и четвртком после наставе па до 20,00 часова, када је она у другој смени у школи, а од 16,30 до 20,00 часова када је јутарња смена, а уколико дете има ваннаставне активности отац ће је одводити, а мајка преузимати по окончању истих; сваки други верски и државни празник, без спавања детета код оца у току ноћи; сваке суботе у месецу од 10,00 до 20,00 часова, тако што ће отац преузимати и враћати дете у место становања и водити на додатне активности; део летњег распуста, и то од 01.08. до 10.08. , тако што ће отац долазити по дете сваког дана у 10,00 часова и враћати га у 20,00 часова на адресу становања и 7 дана зимског распуста почев од 01.02. закључно са 07.02., тако што ће отац долазити по дете сваког дана у 10,00 часова и враћати га у 20,00 часова на адресу становања мајке и детета. Ставом четвртим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да на име свог доприноса за издржавање малолетног

детета, за период од 29.03.2012. године до 11.03.2014. године плаћа 30 % од својих месечних примања, умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање, затим за период од 12.03.2014. године до 08.12.2015. године износ од 10 % од својих месечних примања, умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање, а од 09.12.2015. године износ од 30 % од својих месечних примања, умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање, све док за то буду испуњени законски услови, сваког 01. до 10. у месецу за текући месец, исплатом на текући рачун законске заступнице детета – мајке, док је остале неисплаћене рате дужан платити у року од 15 дана од пријема писменог отправака пресуде. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу који се односи на обавезу издржавања малолетног детета преко досуђеног износа од 30 % до траженог износа од 40 % од редовних месечних примања, умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање, почев од 12.03.2014. године, са припадајућом законском затезном каматом од доспелости па до ислате. Ставом шестим изреке, одбијен је предлог тужиље којим је тражила да суд одреди привремену меру и обавезе туженог да на име свог доприноса у издржавању малолетног детета плаћа 40 % од својих месечних примања. Ставом седмим изреке, одбијен је противтужбени захтев којим је тужени тражио да суд повери малолетно дете њему на самостално вршење родитељског права. Ставом осмим изреке, одбијен је противтужбени захтев којим је тражено да суд уреди модел виђења малолетног детета и мајке - тужиље. Ставом деветим изреке, одбијен је противтужбени захтев којим је тражено да суд наложи тужиљи да туженом преда малолетно дете, ради самосталног вршења родитељског права. Ставом десетим изреке, противтужба је повучена у делу којим је тражено да суд утврди да је тужиља 02.04.2012. године извршила насиље у породици. Ставом једанаестим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 160/2016 од 16.03.2016. године, одбијена је жалба туженог и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П2 1421/2012 од 09.12.2015. године, у ставовима другом, трећем, четвртом, седмом, осмом и деветом изреке.

Против правноснажне другостепене пресуде, у наведеним ставовима, тужени је благовремено, преко пуномоћника, изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужиља је поднела одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновано се у ревизији указује на битну повреду одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 7. Закона о парничном поступку, будући да је туженом била дата могућност да расправља пред судом. Другостепени суд је оценио жалбене наводе од значаја и навео разлоге које је узео у обзир по службеној дужности, па се ревизијом неосновано

указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 396. став 1. Закона о парничном поступку. У поступку пред другостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка које су биле или могле бити од утицаја на законитост и правилност побијане пресуде.

Наводи ревизије о погрешној примени материјалног права нису основани.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су закључиле брак 26.11.2005. године и из тог брака имају ћерку М.А., рођену ... године. Након престанка брачне заједнице тужиле и туженог, малолетно дете живи са мајком у стану који је власништво бабе малолетног детета (мајке тужиле). Мал. М. је дете школског узраста, има непуних ... година, а бави се ваншколским активностима, тачније учи страни језик и похађа спортске активности. Суд је утврдио да за задовољење основних животних потреба малолетног детета и трошкове ваншколских активности треба издвојити месечни износ од 26.000,00 динара. Током поступка суд је ценио могућности дужника издржавања, оба родитеља малолетног детета, њихове приходе, имовину, личне потребе, те околност да немају обавезу да издржавају друга лица. Према запажњу Градског центра за социјални рад – Одељење Н.Б., током одрастања детета мајка је организовала и извршавала све родитељске обавезе. Парничне странке имају партнерски конфликт који се одражава на њихове родитељске улоге и на тај начин злоупотребљавају малолетно дете. Ова специјализована установа је дала препоруку да родитељима буде изречена мера корективног надзора над вршењем родитељског права, у оквиру које ће се мајка – тужилца омогућити виђење детета са оцем који, уз стручну помоћ, може да врши родитељску улогу. Иако отац има емоционалан однос према детету, у појединим сегментима би морао да га коригује, док би мајка требало да омогући контакт између оца и детета, што је њена дужност која произлази из садржине родитељског права. Према запажању специјализоване установе (водитеља случаја), мал. М. је добро негована, весела девојчица, поседује изузетне интелектуалне вештине и свесна је конфликта који постоји између њених родитеља. Центар за социјални рад је дао мишљење да мајка – тужилца врши родитељско право према заједничком малолетном детету парничних странака, с обзиром на узраст, развојне потребе детета и околност да је мајка, и до сада, на адекватан начин водила бригу и старала се о детету. Полазећи од стања породичних односа у овом случају које је специјализована установа детаљно описала, предложен је начин виђења детета са оцем, као родитељем који не врши родитељско право, без спавања детета у домаћинству оца у току ноћи.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања и уважавајући мишљење стручног тима Центра за социјални рад, правилно су нижестепени судови, и по оцени Врховног касационог суда, одлучили да мајка врши родитељско право према заједничком малолетном детету парничних странака, у смислу одредбе члана 272. став 2. у вези става 270. Породичног закона, проценивши да је то у најбољем интересу детета.

Најбољи интерес детета представља правни стандард који суд цени према околностима сваког конкретног случаја. Елементи за његову процену су: узраст и пол детета, жеље и осећања детета с обзиром на узраст и зрелост, потребе

детата (стамбене, потребе за исхраном, васпитне, образовне и сл.) и способност родитеља да задовољи утврђене потребе детета.

У конкретној ситуацији, за доношење одлуке о вршењу родитељског права од пресудног утицаја је био узраст девојчице и њене развојне потребе, када је улога мајке од превасходног значаја. При томе, мајка је водила бригу и старала се о детету на адекватан начин, што ју је окарактерисало као доброг родитеља који је способан да задовољи утврђене потребе детета. Из наведених разлога, наводи ревизије, да одлука о вршењу родитељског права није донета у складу најбољим интересом детета и да представља „компромисно решење“, нису основани.

Судови су правилно применили материјално право када су обавезали туженог да доприноси издржавању малолетног детета, које је поверено тужиљи на самостално вршење родитељског права, у висини досуђених износа, на основу члана 154. став 1. у вези члана 160. до 162. Породичног закона. Приликом одређивања висине издржавања цењене су потребе малолетног детета и могућности сваког од родитеља. Истовремено, судови су уредили начин одржавања личних односа детета са родитељем који не врши родитељско право, у смислу члана 61. став 1. Породичног закона, с обзиром да дете има право да одржава личне односе са родитељем, са којим не живи. У најбољем интересу малолетног детета је да одржава личне односе са оцем на начин који је утврдио суд, ради успостављања односа поверења детета према оцу и одржавања емоционалне везе међу њима, која иначе постоји, што се одлуком суда неће променити, будући да се оцу даје могућност да води бригу, стара се о детету и учествује у његовом васпитању и образовању. Одлука о начину виђења детета са родитељом који не врши родитељско право може се мењати ако се промене околности на основу којих је донета претходна одлука, када је то у најбољем интересу малолетног детета. Стога су неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права којима се оспорава одлука о издржавању и начину виђања детета и оца.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
Миломир Николић,с.р.**